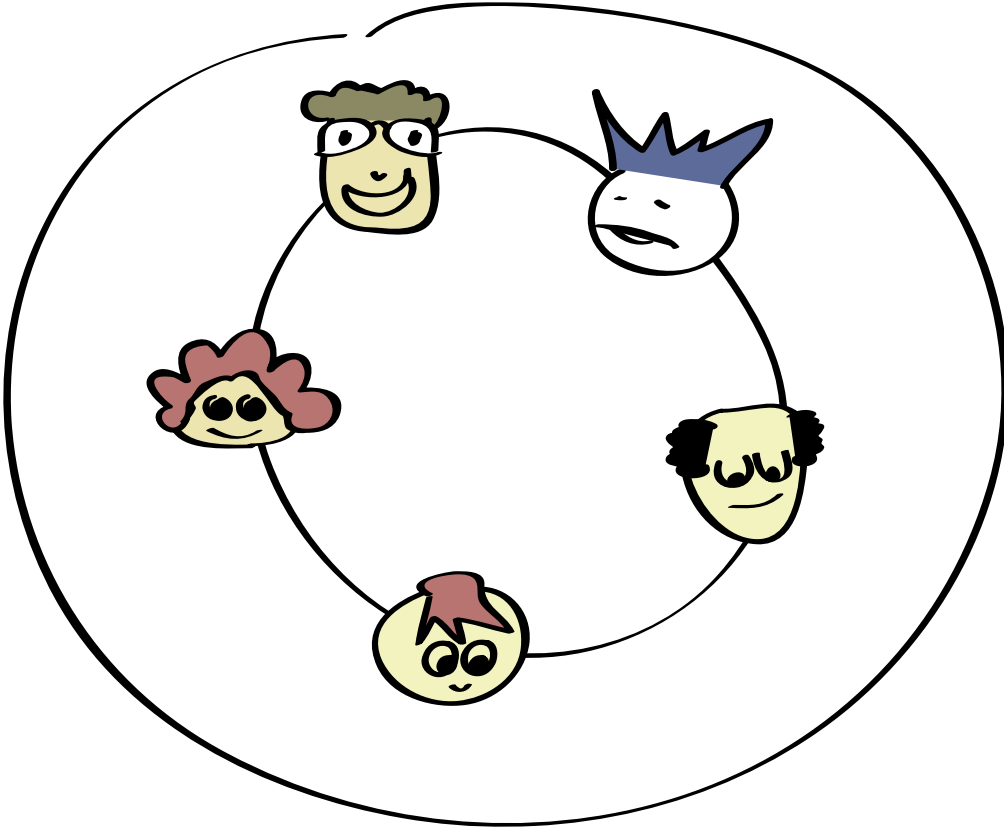

GeroBarometre

OCAK- ŞUBAT 2017

Prof. Dr. İsmail Tufan

İTGE Vakıf

İçindekiler

Amaç	1
Anket	2
Yaşlılık kaç yaşında başlar?	2
Örneklem	2
Bulgular	3
Cinsiyete Göre Cevap Dağılımı	4
Sonuç	5

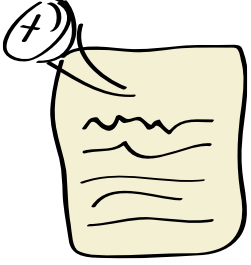
Amaç

Gerontoloji öğretimi gören öğrencilerin araştırma pratiği kazanması için İTGE Vakıf tarafından yeni bir uygulama başlatılmıştır. 2017 yılından itibaren her ay gelişigüzel bir örneklem üzerinden bir soru hakkında ampirik veri derlenecek ve Prof. Dr. İsmail Tufan'ın yürütücülüğünde veri analizleri gerçekleştirilecektir.

İstatistik, gerontolojik teori ve realite arasındaki köprü olarak tasavvur edilebilir. Tecrübelerimiz, öğrencilerimizin İstatistiği anladıklarını, ama uygulamada zorluk çektiklerini göstermiştir. Bu fenomen pek çok İstatistikçi tarafından da bilinmektedir. İstatistiği öğrenmek için bol miktarda örnek istatistik soru sormak ve çözümleriyle ilgilenmeyi tavsiye etmektedirler.

İstatistik ödevleriyle bu tavsiyeye uyulabilir. İstatistik ödevleri ve örnek çözümler içeren çok sayıda kitap vardır. Ancak öğrenciler bu hayali ödevlerle ilgilenmekten pek hoşlanmamaktadır. Bu yüzden AÜ gerontoloji Bölümü Başkanı Prof. Dr. İsmail Tufan, İTGE Vakıf tarafından desteklenen bir anket serisi ile öğrencileri İstatistikle ilgilenmeye yönlendirmenin faydalı olacağına karar karar vermiş ve 2017 yılının ilk ayından itibaren bunu hayata geçirmiştir.

Her anket gelişigüzel seçilen 100 kişiden meydana gelecektir. Öğrenciler tarafından hazırlanacak olan bir soru kağıdı ile deneklere ayda bir soru yöneltilecek ve verilerin istatistiksel analizleri Prof. Dr. Tufan'ın denetiminde öğrenciler tarafından yapılacak ve bulgular kamuoyu ile paylaşılacaktır.

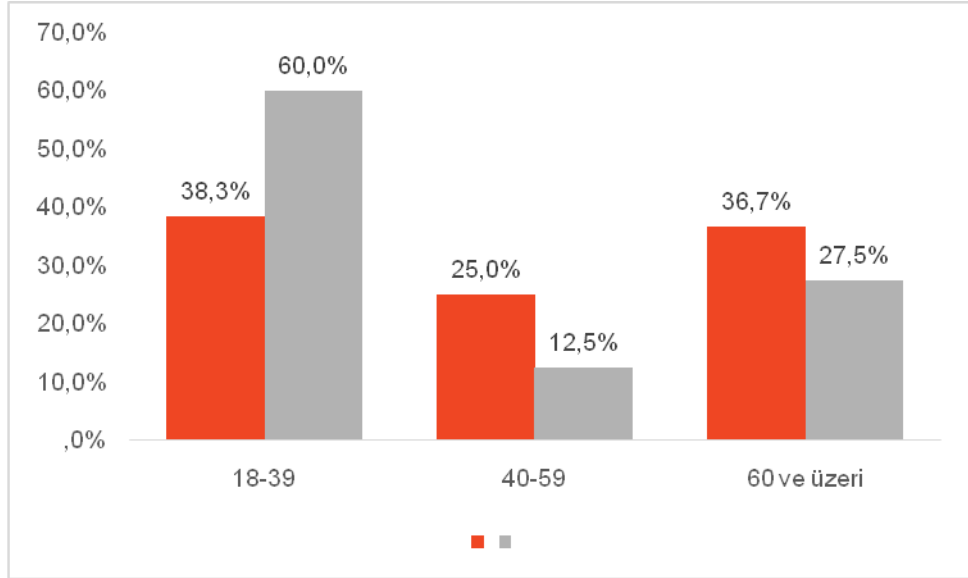
Anket

Yaşlılık kaç yaşında başlar?

Antalya'da 6 Ocak 2017 tarihinde gerçekleştirilen ankette 100 kişiye "Sizce yaşlılık kaç yaşında başlar?" sorusuna yöneltilmiştir. Gelişigüzel seçilen deneklerin verdiği cevaplar gerontolojik açıdan ilginç mesajlar iletmektedir.

Örneklem

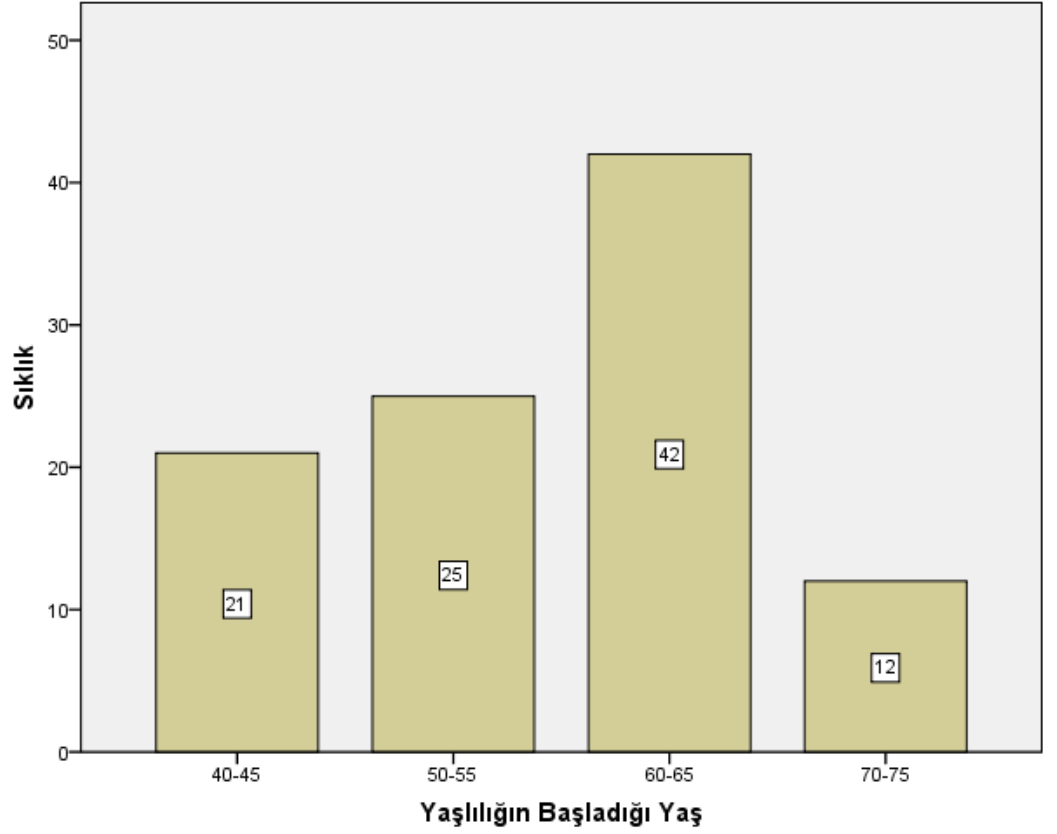
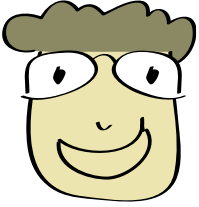
Deneklerin yaşı 18 ile 71 arasında değişmektedir. Örneklem ortalama yaşı 44,3 (s= 18,0) ve en sık değer 27'dir. Denekler üç yaş grubuna ayrılmıştır. Aşağıdaki grafikte yaş grupları ve cinsiyete göre dağılım görülmektedir.

Bulgular

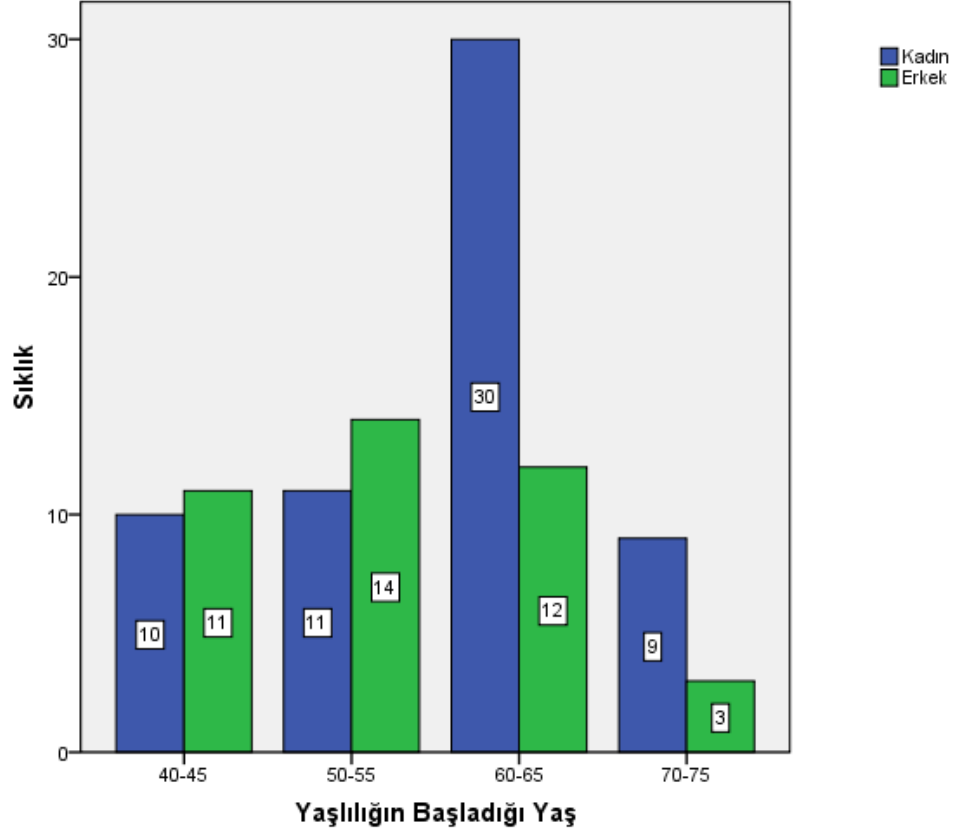
Yaşlılığın Başlangıç Yaşı

Deneklerin yaşlılığın hangi yaşta başladığı sorusuna verdikleri cevapların dağılımı aşağıdaki grafikte görülmektedir. Deneklerden belli bir yaş söylemeleri istenmemiş, cevap alternatifleri olarak yaş grupları verilmiştir. Cevap dağılımı aşağıdaki grafikte görülmektedir. 100 denekten 42'sine göre yaşlılık 60-65 yaşlarında, 25'ine göre 50-55 ve 21'ine göre 40-45 yaşları arasında başlamaktadır. Buna karşın 100 kişiden 12 kişi yaşlılığın 70-75 yaşlarında başladığına inanmaktadır.

Cinsiyete Göre Cevap Dağılımı

Yaşlılığın başlangıcını 60-65 yaşları arasında gören 42 deneğin 30'u (%71,4) kadın, 12'si (%28,6) erkektir. Yaşlılığın başlangıcını daha ziyade 40-45 veya 50-55 yaşlarında kabul eden deneklerin cinsiyete göre dağılımı aşağı yukarı aynı iken, yaşlılığın başlangıcını 70-75 yaşlarında kabul edenlerin 9'u kadın 3'ü erkektir.

Deneğin Yaşı ve Yaşlılığın Başlangıcı Arasındaki İlişki

İstatistikte iki değişken arasındaki ilişkilere ilgi duyulduğunda korelasyon hesabına başvurulur. Burada deneğin yaşının verdiği cevapla ilişkisi olup olmadığı sorusuna ilgi uyanmaktadır. Deneklerin "yaş grubu" ve "yaşlılığın başlangıcı" değişkenlerinin ikisi de kategorik değişkendir ve sıralama ölçeği ile bağlantılıdır.

İstatistiksel problem şudur: n deney nesnesinde gözlemlenen değer çiftleri (y_1, y_2) arasındaki ilişkinin göstergesi olarak Spearman rank korelasyon katsayısını (r_s) hesaplanması. Rank korelasyon katsayısı, en azından sıralama ölçeğiyle elde edilen özellik değerleri arasındaki monoton yükselen veya azalan fonksiyonunun ne derece kesin olduğu

sorusunu cevaplamaktadır. Korelasyon katsayısı pozitif (negatif) ise, bir özelliğin değerleri ortalama olarak diğer özelliğin değerleri artarken artmaktadır (azalmaktadır). (Fakat buna rağmen monoton olmayan bir ilişkinin mevcut olabileceğini dikkate almak gerekir).

Deneklerin "yaş grubu" ve "yaşlılığın başlangıcı" arasındaki ilişki *Spearman Rho* olarak da tanımlanan katsayının hesabıyla tespit edilmiştir: $r_s=0,37$. Sosyal gerontolojik bir araştırma açısından bu değer oldukça yüksektir ($p \leq 0,01$). Başka bir deyişle: Bu örnekleme bu değerlerin tesadüfen ortaya çıkma olasılığı %1'den düşüktür. Yani deneklerin yaşı ile yaşlılığın başlangıcı değişkenleri arasında tesadüf ile açıklanamayacak olan bir ilişkiye ulaşılmıştır.

Sonuç

Gelişigüzel örneklem üzerinden elde edilen bulgunun sadece bu örneklemeyle sınırlı olup olmadığı konusunda bir şey söylenemez. Her halükârda örnekleme'deki 100 kişinin cevap dağılımına göre *deneklerin yaşı yükseldikçe yaşlılığın başlangıcı ileri yaşlara sarmaktadır*. Korelasyon hesabıyla tesadüf olarak kabul edilemeyecek bir ilişkiden hareket edilmesi gerekmektedir.

İlk defa başvurulan ufak anketler üzerinden İstatistiği öğrenmek ve gerontolojik açıdan ilginç sorulara ampirik cevap verme girişiminden öğrencilerin son derece memnun oldukları gözlemlenmiştir. İstatistiğin gerontologlar için önemli bir enstrüman olduğunu deneme yoluyla öğrenmenin değerini de daha iyi kavramışlardır. Bu yüzden Prof. Dr. İsmail Tufan'ın İTGE'nin desteğiyle başlattığı bu çalışmaların devam etmesine karar verilmiştir.